

- 16.000

Eerste domesticatie van een wild dier: de **grijze wolf** in Europa en Eurazië

Ijstijd, harde tijd (periode tot - 8.000)

Noord Europa zit onder landijs. België is een **toendra** met mossen, grassen en kleine struiken waar de **hollenbeer**, de **mammoet**, het **reuzenhert** en de **wolharige neushoorn** leven. Tegen -16.000 loopt de ijstijd op zijn einde en warmt het stilaan op. De toendra wordt een **open bosland-schap** met berken en dennen.

Rendierjagers trekken mee met de kudde. Ze hebben hun vaste zomer- en winterkampen.

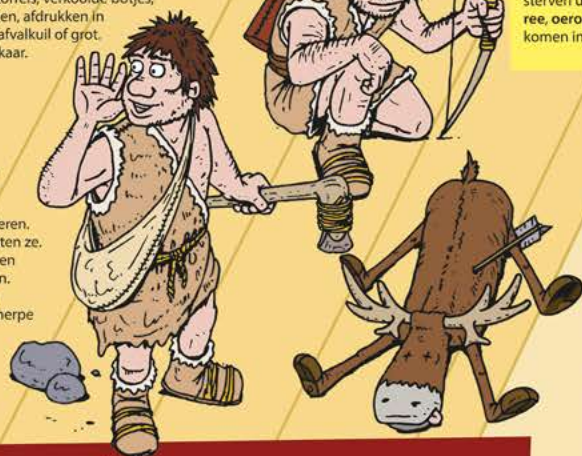

Een put vol informatie

Archeologen leggen geheimen bloot over een ver verleden. Dit doen ze door een nauwgezet onderzoek van fossielen, stuifmeelkorrels, verkoolden botjes, brokstukken van gebruiksvoorwerpen, afdruken in de grond of vergeten resten in een afvalkuil of grot. Beetje bij beetje valt de puzzel in elkaar.

Leven als een Robinson (voor - 10.000)

De allereerste mensen verzamelen zaden, bessen, wortels, noten en eetbare planten. Soms vinden ze kadavers achtergelaten door roofdieren. Ook insecten of geroofde eieren lusten ze. Geleidelijk aan gaat de mens jagen en vissen met zelfgemaakte werktuigen. Met vuistbijlen bewerkt hij vlees en huiden. Uit beenderen maakt hij scherpe pijlpunten of naalden. **Jagers - verzamelaars** trekken verder als de omgeving geen voedsel meer geeft, als het seizoen verandert of als de kudde zich verplaatst.

Wieg van de westerse beschaving staat in het (Midden-) Oosten

In de rivierdalen van de Nijl, de Eufraat en de Tigris (Mesopotamië) ontstaan, tussen -10.000 tot -5.000, de eerste landbouwgemeenschappen. Graanproductie gaat hand in hand met de groei van de bevolking. Herders laten beschikbare weilanden begrazen door geiten en schapen. Ze verhuizen met hun kuddes van noord naar zuid en van hoogland naar laagland.

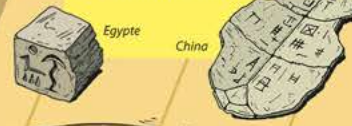
De Yangshao-cultuur in China -7000 tot -2000

Gelijktijdig met het Midden-Oosten ontwikkelen zich de eerste grotere landbouw-gemeenschappen in China in de vallei van de Gele Rivier. Hier vinden we de hond en het varken als belangrijkste huisdieren.

- 3500

Het schrift ontstaat op verschillende plaatsen in de wereld: **China, Egypte en Mesopotamië**, de prehistorie is ten einde

- 11.000

Opwarming van het klimaat zet nu echt door, de alaaatste ijstijd is voorbij: allereerste **sedentaire nederzettingen** in de vruchtbare sikkell.

- 8300

Onze streken beginnen nu pas echt op te warmen, dieren sterven uit en nieuwe, zoals **ree, oeros** en **everzwijn**, komen in de plaats.

Van wild dier naar huisdier

Domesticatie komt van het Latijnse woord 'domus' wat huis betekent. Wilde planten en dieren worden doorheen een langdurig proces aangepast aan de noden van de mens. Huisdieren leveren vlees, melk, huiden, been, trek- of draagkracht. Gedroogde mest wordt gebruikt als brandstof of als bemesting voor landbouwgrond. De dieren krijgen een veilige plaats om te grazen afgeschermd van wind, regen en roofdieren. Op verscheidene plaatsen worden verschillende dieren gelijktijdig gedomesticeerd. De eerste huisdieren, gedomesticeerd tussen -9000 en -8000, zijn de geit, het schaap, het varken en het rund.

-7400 tot -6200

Catalhöyük

Dit dorp in Centraal - Turkije is één van de eerste grote landbouw-gemeenschappen. Lemen huizen leunen dicht tegen elkaar aan en geven aan een 10.000 mensen onderdak. Vele artefacten, zoals aardewerk, worden gevonden en binnenmuren zijn beschilderd. Tot nu toe vond men hier de eerste tekenen van domesticatie van rundvee. Vele koehoorns zitten in de muren vast gepleisterd.

-5300 tot -4900

Bandkeramiekers in onze streken

De eerste landbouwers vestigen zich op de vruchtbare gronden in Limburg en Haspengouw. Ze komen vermoedelijk uit het Donauebekken. Ze worden genoemd naar de **potten** die ze maken, Die zijn versierd met banden met lijnmotieven. Op braakliggende akkers houden ze koeien, geiten en schapen. In het bos hoeden ze varkens. Naast deze landbouw-cultuur blijven ook de jagers-verzamelaars bestaan.

Prehistorie/Oudste tijden

Tijd van de zwerfende mens (tot 8000 v. Chr.) & tijd van de eerste landbouwers (tot 3000 v. Chr.)

